

Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nde yapılan farik-i mümeyyizlik muayenelerinin değerlendirilmesi †

Gürsel GÜNAYDIN*, Başar ÇOLAK**, Tahir Kemal ŞAHİN***, Şerafettin DEMİRCİ*

* S.Ü.T.F. Adli Tıp Anabilim Dalı, **Kocaeli Ü.T.F. Adli Tıp Anabilim Dalı

*** S.Ü.T.F. Halk Sağlığı Anabilim Dalı

ÖZET

Bu çalışmada, 1992-1997 yılları arasında Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen 479 olgu retrospektif olarak incelendi. 479 olgudan 25'inin yaş sınırının farik-i mümeyyizlik muayenesi yaş sınırının dışında olduğu görüldü. Geri kalan 454 olguda, suç işlediği iddiasıyla muayeneye gönderilen çocukların büyük bir çoğunluğunun erkek (% 96.5), en sık suç işlenen yaşın 15 (% 39.7) ve 14 (% 33.9), en sık işlenen suçun hırsızlık (% 54.4) olduğu, olguların % 95.6'sının işlemiş oldukları iddia edilen suçun farik ve mümeyyiz olduklarının belirlendiği görüldü. Farik ve mümeyyiz olmadıkları belirlenen 20 (% 4.4) olgudan 2'sinde (% 10.0) zeka geriliği saptandığı, 10'unda (% 50.0) içinde buldukları sosyo-kültürel yapı sebebiyle suçu işlemekten kaçınamayacakları, 6'sında (% 30.0) psikobiyolojik gelişimlerinin kendilerini işledikleri suçtan koruyabilecek derecede tamamlanmamış olması nedeniyle, 2 çocuğun ise sağır ve dilsiz olmalarının da etkisiyle (% 10.0) farik-i mümeyyiz olmadıklarının belirlendiği görüldü. Sonuçlar diğer bölgelerde yapılan benzer çalışmalarla karşılaştırıldı.

Anahtar Kelimeler: Farik-i mümeyyiz, adli tıp, suçlu çocuk.

SUMMARY

Evaluation of discrimination ability and mental capacities examined court case criminal children in Konya Forensic Medicine Divisional Directorateship

In this study, 479 criminal children were sent to Forensic Medicine Divisional Directorateship for their discrimination and mental capacities to be suited for child correction institutions. Twenty five children were out of the age range of examination of discrimination and mental capacity. Remaining 454 subjects were largely males (96.5 %). The large percentage of criminal ages were 15 (39.7 %) and 14 (33.9 %) years of age. The most attempted crime was steeling and burglary (54.4 %). Of those 96.6 % were the age of discrimination and mental capacity and knowing attempted to the crimes. Twenty subjects, although they had the ages older than 11 years old, were below the discrimination and mental capacity level. Among them two (10.0 %) were mentally retarded. Ten subjects (50.0 %) were inclined to attempt criminal temptations due to their lower socio-economic cultural type of living. Of those, six (30.0 %) of them were lacking behind the psychobiological developments and unaware of the judgement of their criminal acts. The remaining two (10.0 %) subjects were deaf and dumb, and they were considered to have low level of discriminative ability and mental capacity. This study when compared to similar studies carried out elsewhere in Turkey, it can be concluded that the type of crime attempted and the ratio of discriminative and mental capacity were of similar.

Key words: Discrimination and mental capacity, forensic medicine, juvenil delinquent.

Haberleşme Adresi: Yrd. Doç. Dr. Gürsel GÜNAYDIN, S.Ü.T.F. Adli Tıp Anabilim Dalı, KONYA

† Bu araştırma, 14-17 Nisan 1998 tarihinde Kuşadası'nda gerçekleştirilen "III. Adli Bilimler Kongresi"nde poster bildiri olarak sunulmuştur.

Yasalarda suç olarak nitelendirilerek cezası belirlenen eylemleri yapanlar cezalandırılır. Ceza uygulanabilmesi için öncelikle kişinin işlediği suça karşı ceza sorumluluğu taşıması gereklidir. Ceza sorumluluğu olmayan kişiye işlediği suçtan dolayı ceza verilmez. Ceza sorumluluğu, ancak kendisini işlediği suçtan koruyabilecek derecede akıl sahibi olanlar için söz konusudur. Yaş küçüklüğü ceza sorumluluğunu etkileyen en önemli faktörlerden birisidir.

Çocuklar, hangi kurallara neden uyulacağını yeterince algılayamazlar. Aslında çoğu zaman kurallar da onların doğal dürtüleriyle çelişmektedir (1). Çocuk, işlemiş olduğu suçun kötülüğünü anlayarak kendisini bu suçtan korumaya yetecek derecede akli olgunluğa erişmeden işlediği suçlara karşı ceza yönünden sorumsuz sayılır. Türk Ceza Kanunu'na (TCK) göre, 11 yaşını bitirmemiş olan çocuğun kanunda yazılı suçlardan hiçbirine karşı ceza sorumluluğu yoktur. TCK, 15 yaşını bitiren çocuğun kanunda yazılı suçların tümünden sorumlu olacak derecede akli olgunluğa erişmiş olacağını kabul etmiştir (2). 11 yaşın bitimiyle 15 yaşın bitimi arasında kalan dönemde şarta bağlı ceza sorumluluğu söz konusudur; bu şart, işlediği suçun farik-i mümeyyizi olmaktır. Çocuğun işlediği suçun farik-i mümeyyizi olup olmadığı hekim tarafından belirlenir. Farik-i mümeyyiz olmayanlar, 11 yaşını bitirmeyenler gibi değerlendirilir. Farik-i mümeyyiz olanlara ise, yaşa göre indirimli ceza uygulanır. 12-15 yaşları arasında genel vücut gelişmesindeki belirgin artmaya paralel olarak görülen fizyolojik değişmeler, çocuğun davranışlarını bozma eğilimindedir. Puberte dönemindeki ruhsal ve duygusal çalkantı, çocuğun kendisini suçtan uzak tutmasını güçleştirecektir. TCK, 16-18 yaşlarındaki akıl hastalığı ya da zeka geriliği olmayan normal çocuklarda ceza sorumluluğunun tam olduğunu kabul etmekte, sadece yaş küçüklüğü indirimi öngörmektedir.

Doğuştan sağır ve dilsizlerde, çevre ile iletişimin çok güç olması ve bu durumun da psikobiolojik gelişimi olumsuz etkilemesi nedeniyle, ceza sorumsuzluğu dönemi 15. yaşın bitimine kadardır. 15 yaşın bitiminden 24 yaşın bitimine kadar olan dönemde, kişilerin işledikleri suçun farik-i mümeyyizi olup olmadıkları araştırılır (3-5).

Farik-i mümeyyizlik muayenesinde, öncelikle ceza sorumluluğunu ortadan kaldıracak zeka geriliği ya da çocukluk dönemi psikiyatrik hastalıklarının olup olmadığı araştırılır (2). Ancak, suçlu çocukta bir akli arıza bulunmadığı durumda -çoğu zaman bulunmaz- çocuğun, kendisini, işlemiş olduğu iddia olunan suçtan koruyabilecek derecede akli ve ruhi olgunluğa ulaşıp ulaşmadığı araştırılır. Sosyo-kültürel yapı, çevre şartları, çocuğun psikobiolojik gelişim düzeyi, suçun niteliği ve işleniş şekli birlikte değerlendirilerek sonuca varılır (2, 4-7).

Bu çalışmanın amacı, Konya'daki 12-15 yaş arası suçlu çocukların demografik özelliklerini belirlemek ve bu çocukların farik-i mümeyyizlik muayenesi sonuçlarını irdelemektir.

MATERYAL VE METOD

Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, 1992-1997 yılları arasında Adli Tıp Kurumu Konya Şube Müdürlüğü'ne farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen 479 çocuğun kayıtları incelenerek yapıldı. Olgular yaş, cinsiyet, suç tipi ve farik-i mümeyyizlik muayenesi sonuçları yönünden değerlendirildi. Belirtilen yıllar arasında Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nde zaman zaman uzman bulunmaması ve muayene yapılmamış olması nedeniyle olguların yıllara ve aylara göre dağılımları, dağılım homojen olamayacağından yapılmadı. Bulgular, tablolar yardımıyla sayı ve % olarak gösterildi. İstatistikî analizde Fisher'in kesin kare testi kullanıldı ve $p < 0.05$ olması anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

1992-1997 yılları arasındaki altı yıllık sürede muayeneye gönderilmiş olan 479 çocuktan 25'i farik-i mümeyyizlik muayenesi yaş sınırlarının dışında (7'si 11 yaşın altında, 18'i 16 yaşın üzerinde) olduğundan, geri kalan 454 çocuk değerlendirmeye alındı. 454 çocuktan 438'inin (% 96.5) erkek, 16'sının (% 3.5) kız çocuğu olduğu görüldü.

Çocukların yaşa göre dağılımları incelendiğinde; 15 yaşın % 39.7 ile ilk sırada olduğu, bunu % 33.9 ile 14 yaşın izlediği, ayrıca, 16 yaşında 2 sağır ve dilsiz (% 0.4) çocuk bulunduğu görüldü (Tablo 1).

Tablo 1. Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 1992-97 yılları arasında farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen olguların yaş ve cinsiyete göre dağılımı

YAŞ	ERKEK		KIZ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
12	34	7.8	1	6.2	35	7.7
13	77	17.6	6	37.5	83	18.3
14	150	34.2	4	25.0	154	33.9
15	175	39.9	5	31.3	180	39.7
16*	2	0.5	0	0.0	2	0.4
TOPLAM	438	100.0	16	100.0	454	100.0

* Sağır ve dilsiz

Olguların suçlara göre dağılımı incelendiğinde; hırsızlık suçunun % 54.4 ile ilk sırada olduğu, bunu % 15.4 ile darp, % 7.0 ile trafik, % 5.0 ile cinsel saldırı suçlarının izlediği görüldü. Suçların cinsiyete göre dağılımlarında; erkeklerin aynı sırayı takip ettiği, ancak kızlarda hırsızlığı hakaret, ızzar ve izinsiz gösteri suçlarının izlediği, cinsel saldırı ve trafik suçlarının hiç bulunmadığı görüldü (Tablo 2).

Tablo 2. Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 1992-97 yılları arasında farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen olguların suçlara ve cinsiyete göre dağılımı

SUÇ	ERKEK		KIZ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Hırsızlık	242	55.2	5	31.3	247	54.4
Darp	66	15.1	4	25.0	70	15.4
Cinsel Saldırı	23	5.2	0	0.0	23	5.0
Trafik suçu	32	7.3	0	0.0	32	7.0
Orman Suçu	12	2.7	0	0.0	12	2.6
Hakaret	12	2.7	2	12.5	14	3.1
Izzar	8	1.8	1	6.2	9	2.0
Gasp	4	0.9	0	0.0	4	0.9
Cinayet	2	0.5	0	0.0	2	0.4
İzinsiz Gösteri	2	0.5	1	6.2	3	0.7
Kundaklama	3	0.7	0	0.0	3	0.7
Kazara Yangın	9	2.1	0	0.0	9	2.0
Sarkıntılık	8	1.8	0	0.0	8	1.8
Silah Atmak	3	0.7	0	0.0	3	0.7
Atatürk'e Hakaret	2	0.5	0	0.0	2	0.4
Diğer	10	2.3	3	18.8	13	2.9
TOPLAM	438	100.0	16	100.0	454	100.0

Olguların rapor sonuçlarına göre; 454 olgudan 434'üne (% 95.6) farik-i mümeyyiz olduğu, 20'sine (% 4.3) ise farik-i mümeyyiz olmadığı yönünde rapor verildiği, farik-i mümeyyizlik oranlarında cinsiyete göre önemli bir fark olmadığı görüldü (p=0.51, Tablo 3).

Tablo 3. Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 1992-97 yılları arasında farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen olguların farik-i mümeyyiz (FM) olma durumlarına ve cinsiyete göre dağılımı.

SONUÇ	ERKEK		KIZ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
FM olan	419	95.7	15	93.8	434	95.6
FM olmayan	19	4.3	1	6.2	20	4.4
TOPLAM	438	100.0	16	100.0	454	100.0

Suçlara göre farik-i mümeyyiz olma oranları incelendiğinde; kazara yangına sebep olmak ve meskun mahalde silah atmak suçlarının % 66.7 ile en düşük olduğu, bunu % 83.3'lük oranla orman suçlarının izlediği, hakaret, ızzar, gasp, cinayet, izinsiz gösteri, kundaklama ve sarkıntılık suçlarının tamamında çocukların farik-i mümeyyiz oldukları görüldü. Ayrıca, Atatürk'e hakaret suçundan sanık olan çocukların tümünün de yine farik-i mümeyyiz oldukları görüldü (Tablo 4).

Tablo 4. Konya Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 1992-97 yılları arasında farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen olguların farik-i mümeyyizlik (FM) olma durumlarının sanık oldukları suçlara göre dağılımı.

SUÇ	FM OLAN		FM OLMAYAN		TOPLAM
	Sayı	%*	Sayı	%*	
Hırsızlık	239	96.7	8	3.2	247
Darp	68	97.1	2	2.9	70
Cinsel Saldırı	22	95.6	1	4.4	23
Trafik Suçu	31	96.9	1	3.1	32
Orman Suçu	10	83.3	2	16.7	12
Hakaret	14	100.0	0	0.0	14
Izzar	9	100.0	0	0.0	9
Gasp	4	100.0	0	0.0	4
Cinayet	2	100.0	0	0.0	2
İzinsiz Gösteri	3	100.0	0	0.0	3
Kundaklama	3	100.0	0	0.0	3
Kazara Yangın	6	66.7	3	33.3	9
Sarkıntılık	8	100.0	0	0.0	8
Silah Atmak	2	66.7	1	33.3	3
Atatürk'e Hakaret	2	100.0	0	0.0	2
Diğer	11	84.6	2	15.4	13
TOPLAM	434	95.6	20	4.4	454

* Satır yüzdesidir.

Farik-i mümeyyiz olmama nedenleri incelendiğinde; 20 olgudan 10'unda (% 50.0) içinde bulunduğu sosyo-kültürel yapı sebebiyle suçu işlemekten kaçınamayacağı, 6'sında (% 30.0) psikobiyolojik gelişiminin kendisini işlediği suçtan koruyabilecek derecede tamamlanmadığı, 2'sinde (% 10.0) zeka geriliği bulunduğu, 2'sinde (% 10.0) ise sağır ve dilsizliğin rolü bulunduğu görüldü.

TARTIŞMA

Araştırmamızda, muayeneye gönderilen çocukların büyük çoğunluğunun (% 96.5), benzer araştırmalarla elde edilen sonuçlarla (6-18) uyumlu olarak, erkek olduğu görülmektedir. Bu durum, erkek çocukların sosyal hayata daha çok katılımı ile açıklanmaktadır.

Olguların yaşlara göre dağılımında; 15 yaş % 39.7 oranı ile birinci, 14 yaş % 33.9 oranı ile ikinci sırayı almaktadır (Tablo 1). Diğer çalışmalarda ise, genel olarak ilk sırayı 14 yaş almaktadır (8-11, 13-18). Yaş dağılımlarının cinsiyete göre değerlendirilmesinde; erkek çocuklarda 15. yaşın % 39.9 ile ilk sırayı, 14. yaşın ise % 34.2 ile ikinci sırayı almasına karşın, kız çocuklarında 13. yaşın % 37.5 ile ilk sırayı aldığı, bunu % 31.3 ile 15. yaşın izlediği görülmektedir.

Gelişmiş ülkelerde hırsızlık, çocuk suçlarının büyük bir bölümünü oluşturmaktadır ve hatta çocuk suçluluğu denince akla hırsızlık gelmektedir (1). Bizim araştırmamızda da, en çok işlenen suç hırsızlık (% 54.4) olup, İstanbul, İzmir, Bursa, Antalya, Ankara, Elazığ, Trabzon, Adana ve Diyarbakır'da yapılan çalışmalarda (6-18) uyumlu bulunmuştur (Tablo 2). İkinci sırayı darp (% 15.4) alırken, üçüncü sıradan itibaren cinsiyet farkı sıralamayı etkilemektedir. Erkek çocuklarda üçüncü ve dördüncü sırada bulunan trafik (% 7.0) ve cinsel saldırı (% 5.0) suçları, kız çocuklarda hiç yoktur. Kız çocuklarında üçüncü sırayı hakaret (% 12.5) almaktadır. Kız çocuklarında, erkek çocuklarından farklı olarak orman suçları, gasp, cinayet, kundaklama, yangına sebep olma, sarkıntılık, meskun mahalde silah atmak suçlarına rastlanmamıştır. Atatürk'e hakaret suçuna da, yine kız çocuklarında hiç rastlanmamıştır.

Farik-i mümeyyiz olma oranı, diğer çalışmalarda

uyumlu olarak % 95.6 olarak tespit edilmiştir. Bu oran, erkekler için % 95.7, kızlar için ise % 93.8 olarak bulunmuştur (Tablo 3).

Farik-i mümeyyiz olmayanların işledikleri suçların dağılımı incelendiğinde; ilk sırayı % 33.3'lük oranlar ile kazara yangın çıkarmak ve meskûn mahalde silah atmak suçlarının paylaştığı, orman suçlarının % 16.7 ile üçüncü sırayı aldığı görülmektedir (Tablo 4). Atatürk'e hakaret suçlarından sanık olanların tümü farik-i mümeyyiz bulunmuşlardır. Ayrıca, hakaret, ızzar, gasp, cinayet, izinsiz gösteri, kundaklama ve sarkıntılık suçlarından sanık olanların tümü de farik-i mümeyyiz olarak belirlenmişlerdir.

Farik-i mümeyyiz olmama nedenlerinde sosyo-kültürel yapı ve çevresel faktörler 10 olgu (% 50.0) ile ilk sıradadır. Altı (% 30.0) olguda psikobiyolojik gelişimin çocuğu işlemiş olduğu suçtan koruyacak derecede tamamlanmamış olması, 2 (% 10.0) olguda ise farik-i mümeyyiz olmama sebebi olarak zeka geriliği belirtilmiştir. 16 yaşındaki 2 (% 10.0) olgunun sağır ve dilsiz olmalarının etkisiyle yeterli olgunluğa ulaşmadıklarından farik ve mümeyyiz olmadıkları belirlenmiştir.

Araştırmaya alınan ve akli arızası bulunmayan 452 çocuktan sadece 18'inin (% 4.0) işledikleri suçun farik ve mümeyyizi olmadıklarının, geri kalan 434'ünün (% 96.0) farik-i mümeyyiz olduklarının belirlenmiş olması, suçun işlenişinde 12-15 yaş arasındaki psikobiyolojik gelişimin yeterince göz önüne alınmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Ülkemizde yasa gereği, sadece 12-15 yaşlarındaki çocuklar farik-i mümeyyizlik yönünden değerlendirilmektedir. Oysa, bu yönde benzer değerlendirmeler Almanya'da 14-18, Avusturya'da 14-19, Fransa'da 13-18, İtalya'da 14-18, İngiltere'de 10-17 yaşlarındaki çocuklarda yapılmakta, üstelik cezalandırmadan çok, suçtan koruma düşüncesi benimsenmektedir. Ceza sorumsuzluğu dönemi İngiltere'de 10, Hollanda, Romanya ve Yunanistan'da 12, Fransa'da 13, Almanya, Avusturya, Bulgaristan, İsviçre, İtalya ve Yugoslavya'da 14, Danimarka, Finlandiya ve İsveç'te 15, Belçika'da suçlara göre 16-18 yaş ile sınırlanmaktadır (7). Ülkemizde farik-i mümeyyiz oldukları belirlenerek yargılanan ve cezalandırılan çok sayıda çocuğun, bir çok Avrupa

ülkesinin yasalarına göre ceza sorumsuzluğu döneminde bulunmaları dikkat çekicidir.

Sonuç olarak, çocuk suçlarının diğer suçlardan ayrı olarak ele alınıp, yargılamaların giderek özel mahkemelere (çocuk mahkemeleri) kaydırıldığı

günümüzde, suçlu çocukların muayenesinde çocuğun psikobiyojik gelişiminin ve içinde bulunduğu çevresel koşulların daha ağırlıklı olarak göz önüne alınmasının gerekli ve yararlı olacağı kanaatine varılmıştır.

KAYNAKLAR

1. Yavuzer H. Çocuk ve suç. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993: 31-57.
2. Polat O, İnanıcı MA, Aksoy ME. Adli tıp ders kitabı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri, 1997: 400.
3. Akgün N. Adli psikiyatri. Ankara, 1987: 69-71.
4. Dinçmen K. Adli psikiyatri. İstanbul: Fatih Gençlik Vakfı, 1984: 16-9.
5. Aykaç M. Adli tıp ders kitabı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri, 1993: 292-6.
6. Eriş S. Adli tıp'ta suçlu çocuk kavramı. Uzmanlık Tezi. İstanbul: Adli Tıp Kurumu, 1988: 6-20.
7. Tüzün B. Çocuk suçluluğu kavramı ve yasal-kurumsal düzenlemeler. Uzmanlık Tezi. İstanbul: İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Adli Tıp ABD, 1995: 6-13.
8. Hancı İH, Ege B. İzmir İslahevi'ndeki hükümlü çocukların demografik özellikleri. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri Kongre Kitabı, 1993: 333-41.
9. Hancı İH, Ege B. İzmir'de suç işleyen çocukların sosyolojik özellikleri. Adli Tıp Dergisi, 1993; 9 (1-4): 3-9.
10. Hancı İH, Ege B, Ertürk S. Adli tıp'a farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen çocukların demografik özellikleri. Adli Tıp Dergisi, 1991; 7 (3-4): 103-9.
11. Yavuz İC, Hancı İH, Çakmak MA, Arısoy Y, Ege B. 1991-1993 yılları arasında İzmir'de çocuk suçluluğu. 1. Adli Bilimler Kongresi Kongre Kitabı, 1994: 151-5.
12. Çoltu A, Hancı İH, Ege B, Demircan S. 1988-1992 yılları arasında Bursa'da farik-i mümeyyizlik muayenesine gönderilen çocukların demografik özellikleri. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, 1993: 51-8.
13. Karagöz YM, Atılğan M. Antalya'da 1987-1993 yıllarında farik-i mümeyyizlik muayenesi yapılan 1408 olgunun değerlendirilmesi. Akd Ü Tıp Fak Derg, 1995; 12 (1-3): 67-71.
14. Kendi İÖ, Hancı İH, Bilge Y. 1989-1994 yılları arasında Ankara çocuk mahkemesinde davaları sonuçlanan çocukların demografik özellikleri. Adli Tıp Dergisi, 1996; 12: 81-6.
15. Dülger HE, Hancı İH, Ertürk S, Coşkunol H. 1988-1991 yılları arasında suç işledikleri iddiasıyla Elazığ'da farik-i mümeyyizlik muayenesi için gönderilen çocukların demografik özellikleri. Adli Tıp Dergisi, 1992; 8 (1-4): 131-6.
16. Gürpınar SS, Hancı İH, Aktaş EÖ, Gündüz M, Yücel S. 1986-1992 yılları arasında Trabzon'da çocuk suçluluğu. Karadeniz Tıp Dergisi, 1994; 7 (1): 39-41.
17. Savran B, Çekin N, Özdemir MH, Şen F. Adana'da 1994 yılında farik-i mümeyyizlik muayeneleri yapılan olguların değerlendirilmesi. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, 1995: 289-93.
18. Traşçı Y, Gören S. 1985 - 1994 yılları arasında Diyarbakır'da yargıya intikal eden çocukların işledikleri suçların sıklığı ve demografik özellikleri. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, 1995: 295-8.